

Kajaanin kaupunki

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirja

Kajaanin kaupunki

Sivistystoimiala

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Sääntökirjassa käytettävät käsitteet	4
3	Palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset	5
3.1	Palvelusetelilain ja varhaiskasvatuslain mukaiset hyväksymisen edellytykset	5
3.2	Kunnan asettamat hyväksymisen edellytykset	5
4	Palveluntuottamisen edellytykset	6
4.1	Tilaajavastuulain toteutuminen	6
4.2	Palveluntuottajan omavalvonta	6
4.3	Alihankinta	6
4.4	Asiakasasiakirjat ja asiakasrekisterin pidolle asetettavat edellytykset	7
4.5	Asiakaspalautteen kerääminen	7
4.6	Tulkkipalveluiden käyttäminen	7
4.7	Osallistuminen valmiussuunnitelman mukaiseen toimintaan	8
5	Palvelulle asetettavat edellytykset	8
5.1	Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma	8
5.2	Yksikön aukiolo	8
5.3	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	8
5.4	Lapsen tarvitsemat tukitoimet	8
5.5	Toimitilat ja varhaiskasvatusympäristö	9
5.6	Ateriat	9
5.7	Muut tukipalvelut	9
5.8	Turvallisuus	9
6	Henkilöstölle asetettavat vaatimukset	10
6.1	Henkilöstön mitoitus, rakenne ja kelpoisuus	10
6.2	Henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus	10
7	Palveluntuottajaksi hakeutuminen ja palveluntuottajan hyväksyminen	10
8	Asiakkaan asema	11
8.1	Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus	12
8.2	Asiakaspalautteen käsittely	12
8.3	Markkinointi	13
9	Palvelusetelin arvo	13
9.2	Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palveluseteli	14
9.3	Korotettu palveluseteli	14
9.4	Lapsikohtaisen palvelusetelin arvon määrittäminen	15
10	Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus	16

<u>11</u>	<u>Palvelun hinnan muuttaminen</u>	<u>16</u>
<u>12</u>	<u>Valvonta</u>	<u>17</u>
<u>13</u>	<u>Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen ja poistaminen palvelusetelituottajien luettelosta</u>	<u>17</u>
<u>14</u>	<u>Erityisehdot</u>	<u>18</u>
<u>14.1</u>	<u>Palveluntuottajan taloudellinen tilanne</u>	<u>18</u>
<u>14.2</u>	<u>Sanktiot</u>	<u>18</u>
<u>14.3</u>	<u>Poikkeustilanteet</u>	<u>18</u>
<u>15</u>	<u>Lisätiedot ja -ehdot</u>	<u>18</u>
<u>15.1</u>	<u>Ilmoitusvelvollisuus</u>	<u>18</u>
<u>15.2</u>	<u>Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda)</u>	<u>19</u>
<u>16</u>	<u>Esiopetuksen tuottaminen palvelusetelin yhteydessä</u>	<u>19</u>
<u>17</u>	<u>Sääntökirjan muuttaminen ja julkisuus</u>	<u>19</u>
<u>18</u>	<u>Tämän sääntökirjan tekstit</u>	<u>19</u>
	<u>Liitteet</u>	<u>21</u>
	<u>Lainsäädäntö ja ohjaavat asiakirjat</u>	<u>21</u>

1 Johdanto

Palvelusetelien käyttöä säätelee Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä 1048/2025.

Hakeutuessaan palveluntuottajaksi yritys, järjestö tai yhteisö hyväksyy sääntökirjassa palveluntuottajalle asetetut vaatimukset ja sitoutuu tässä sääntökirjassa määriteltyihin velvollisuuksiin.

Palvelusetelijärjestelmässä kunta (Kajaanin kaupunki) ei tule sopimusosapuoleksi asiakkaan palvelusta sovittaessa. Palvelusetelin käyttämisestä sovitaan kuluttajan asemassa olevan asiakkaan sekä hänen huoltajansa ja palveluntuottajan välisellä sopimuksella.

Tämä sääntökirjamalli on luotu Vertikal Oy:n ja kuntien yhteistyönä. Palvelusetelin sääntökirja on rajoituksetta lisenssin hankkineiden kuntien käytössä, mutta muuten tekijänoikeuden piirissä. Tähän sääntökirjaan on tarkennettu Kajaanin kaupungin menettelytapaohjeet koskien yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä. Sääntökirja ei ole sopimus Kajaanin kaupungin ja palveluntuottajan välillä.

Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas ja sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntaan.

2 Sääntökirjassa käytettävät käsitteet

Palvelunkäyttäjällä tarkoitetaan varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen vanhempiaan, muita huoltajia tai muita laillisia edustajia. Tässä asiakirjassa käytetään palvelunkäytöstä termiä asiakas.

Huoltaja on henkilö tai henkilöt, joilla on oikeus tehdä lasta koskevia päätöksiä.

Laskennallinen asiakasmaksu on varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) suuruinen asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta.

Lisäpalveluilla tarkoitetaan palveluita, jotka eivät kuulu varhaiskasvatuspalvelun sisältöön. Lisäpalveluihin ei voi sisällyttää varhaiskasvatussuunnitelmaan kuuluvia palveluita. Lisäpalvelusta peritään lisämaksu ja siitä tehdään erillinen sopimus (esimerkiksi ulkopuolisen järjestäjän kerho varhaiskasvatuspäivän jälkeen).

Ostavastuuosuus on asiakkaan varhaiskasvatuspalvelusta maksama maksu, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata. Omavastuuosuuden suuruus määräytyy sääntökirjan mukaisesti. Omavastuuosuus määräytyy yleensä asiakasmaksulain perusteella.

Palveluiden järjestäjänä kunta on vastuussa varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisestä. Palveluiden järjestäjä vastaa siitä, että kuntalainen saa tarvitsemansa palvelut. Järjestämisvastuuseen kuuluu mm. asiakasohjaus ja tuotannon valvonta.

Palvelun tuottajahinta on tuottajan määrittämä hinta, joka korvataan asiakkaan omavastuuosuudella ja palvelusetelin arvolla.

Palvelusetelillä tarkoitetaan kunnan asiakkaalle myöntämää sitoumusta korvata yksityisen palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti.

Palvelusetelin enimmäisarvo on kussakin palvelutuotteessa palvelusetelin korkein hinta, jota enempää ei makseta.

Palveluntuottaja on palvelusetelijärjestelmän puitteissa palvelua tuottava, varhaiskasvatuslain 43 §:ssä tarkoitettu palveluntuottaja. Palveluntuottaja voi olla itsenäinen ammatinharjoittaja tai yksityinen varhaiskasvatuspalveluja tuottava yritys, järjestö tai yhteisö, jonka kunta on hyväksynyt palvelusetelituottajaksi.

Sopimuksella tarkoitetaan palvelusetelituottajan ja asiakkaan välistä sopimusta.

Tulosidonnaisella palvelusetelillä tarkoitetaan sitä, että asiakkaan tulot vaikuttavat palvelusetelin suuruuteen. Varhaiskasvatuksen palvelusetelit ovat yleensä tulosidonnaisia.

Valvontaviranomaisella tarkoitetaan kunnan tai Lupa- ja valvontaviraston henkilöstöä.

3 Palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset

3.1 Palvelusetelilain ja varhaiskasvatuslain mukaiset hyväksymisen edellytykset

Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään varhaiskasvatuslain luvun 9 mukaiset ehdot ja noudattamaan lakia varhaiskasvatuksen palvelusetelistä.

Kunta voi hyväksyä sellaisen palveluntuottajan:

- 1) joka täyttää yksityiselle varhaiskasvatukselle varhaiskasvatuslain 9. luvussa säädetyt vaatimukset
- 2) jonka tuottama varhaiskasvatus vastaa sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta
- 3) jolla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan varhaiskasvatuksen laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutuskäytäntöä
- 4) joka täyttää kunnan erikseen asettamat palvelunkäyttäjien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset. Edellä 1 momentin 1-2 ja 4 kohtia sovelletaan myös kuhunkin palveluntuottajan toimipaikkaan. Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen kunnan asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

3.2 Kunnan asettamat hyväksymisen edellytykset

Palvelusetelilain ja varhaiskasvatuslain edellytysten lisäksi palveluntuottajan on täytettävä hakeutessaan palveluntuottajaksi myös kunnan erikseen asettamat edellytykset, joita ei varsinaisesti säädellä esimerkiksi lainsäädännöllä. Kunnan asettamien edellytysten tulee olla näkyvissä sääntökirjassa selkeästi ja yksiselitteisesti.

Nämä hyväksymiskriteerit ovat myös palveluntuottamisen ehtoja, ja niitä on kuvattu tarkemmin luvussa 4 Palveluntuottamisen edellytykset.

4 Palveluntuottamisen edellytykset

Nämä palveluntuottamisen edellytykset ovat voimassa koko palveluntuottamisen ajan.

Palveluntuottajan on noudatettava palveluntuottajaa ja sen toimintaa koskevaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä -ohjeita.

Palveluntuottaja on velvollinen toimittamaan kunnan edellyttämät kirjalliset todistukset tai muun riittävän näytön siitä, että tässä kohdassa mainitut ehdot täyttyvät.

4.1 Tilaajavastuulain toteutuminen

Palveluntuottajan tulee toimittaa kunnalle vuosittain seuraavat asiakirjat:

- Todistus rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin
- Todistus verojen maksamisesta/verovelkatodistus
- Kaupparekisteriote tai jäljennös elinkeinoilmoituksesta tai perustamisilmoitus kaupparekisteriin (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- Palveluntuottajan oma YEL-eläkevakuutustodistus ja todistus työntekijöille otetusta eläkevakuutuksesta
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä työntekijöille (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- Selvitys työhön sovellettavista työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista

Kajaanissa yllä mainitut tilaajavastuulain ja muut palveluntuottamiselle tässä sääntökirjassa asetetut edellytykset tarkastetaan vuosittain. Kajaanin kaupunki edellyttää, että yksityisen päiväkotitoimijan tulee olla liittynyt Vastuu Groupin Luotettava Kumppani -palveluun. Palvelu on yritykselle maksullinen. Perhepäivähoitajia suositellaan liittymään Luotettava Kumppani -palveluun tai vaihtoehtoisesti toimittamaan yllä mainitut liitteet ajantasaisesti kunnan ohjauksesta ja valvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Lisätietoa: <https://www.vastuugroup.fi/fi-fi/palvelut/luotettava-kumppani>

Lisäksi palveluntuottajan tulee toimittaa:

- Todistus vastuuvakuutuksesta
- Todistus yksityisen perhepäivähoitajan voimassa olevasta ensiapukoulutuksesta.

4.2 Palveluntuottajan omavalvonta

Varhaiskasvatustilain mukaan palveluntuottajalla on oltava omavalvontasuunnitelma (48 §), joka päivitetään vuosittain. Tähän käytetään tarvittaessa kunnan antamaa valmista lomakepohjaa. Lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laadimisesta ja seurannasta. Vastaava suunnitelma tulee olla sekä päiväkodissa että perhepäivähoidossa myös asiakkaiden nähtävillä, joko tulosteena tai yrityksen www-sivuilla.

4.3 Alihankinta

Mahdollisille alihankkijoille on palveluntuottajan asetettava samat toiminnalliset vaatimukset kuin järjestäjä on asettanut varsinaiselle palveluntuottajalle. Palveluntuottaja vastaa alihankkijan työstä kuin omastaan. Palvelusetelituottaja vastaa alihankkijan aiheuttamista vahingoista asiakkaalle sekä kunnalle.

4.4 Asiakasasiakirjat ja asiakasrekisterin pidolle asetettavat edellytykset

Kunta on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien manuaalisten ja sähköisten asiakasasiakirjojen tietosuojalaissa (1050/2018) tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palveluntuottajan tulee käsitellä asiakirjoja siten kuin varhaiskasvatuslaissa, tietosuojalaissa (1050/2018), muussa lainsäädännössä sekä kunnan henkilötietojen käsittelyohjeissa määrätään.

Palveluntuottajalla tulee olla tietosuojasetuksen (GDPR) mukainen asiakasrekisteri. Palveluntuottajalla tulee olla nimetty tietosuojavastaava sekä rekisterinpidosta vastaava henkilö.

Tietojen tallentamisesta ja tietojen sisällöstä Vardaan määrätään varhaiskasvatuslaissa.

Palveluntuottaja ei saa luovuttaa asiakastietoja muille ulkopuolisille tahoille eikä käyttää saamiaan asiakastietoja muuhun tarkoitukseen kuin palvelusetelillä annettun palvelun tuottamiseen. Palveluntuottaja säilyttää asiakastietoihin liittyvät asiakirjat huolellisesti kunnan henkilötiedon käsittelyohjetta noudattaen ja pyydetessä antaa tietoja kunnan viranomaisille. Palveluntuottajan on pidettävä palvelusetelillä annettujen palvelujen asiakirjat erillään muista asiakastiedoista sekä erotettava myös saman asiakkaan palvelusetelin käytön yhteydessä syntyneet asiakastiedot ja ne asiakastiedot, jotka ovat syntyneet asiakkaan itse maksamien palveluiden yhteydessä.

Palveluntuottaja luo ja säilyttää asiakasasiakirjat omassa yksikössään ja luovuttaa arkistoitavat asiakirjat asiakassuhteen päätyttyä kunnalle Kajaanin varhaiskasvatuksen arkistointiohjeiden mukaisesti.

Paikalliset arkistointiohjeet käydään läpi palveluntuottajien kanssa vuosittain.

Kajaanissa noudatetaan kuntaliiton ohjeita asiakasasiakirjojen tallentamisessa

<https://www.kuntaliitto.fi/asiakirjasailytys/nayta/12.07>

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan Kajaanin kaupungin Tietoturvallisuusliitettä ja IT-palveluiden käyttösääntöjä sekä allekirjoittamalla sitoutuu noudattamaan Henkilötietojen käsittelytoimien kuvausta ja Tietosuojaliitettä. Yksityiset perhepäivähoitajat sitoutuvat allekirjoittamalla noudattamaan Vaitiolo- ja salassapitositoumusta.

Palveluntuottaja pyytää kunnan osoittamaan varhaiskasvatuksen järjestelmään käyttöoikeudet varhaiskasvatusyksikössään vain niille henkilöille, jotka sitä tosiasiallisesti tarvitsevat. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa Kajaanin varhaiskasvatukselle Yksityisen varhaiskasvatuksen valvontasuunnitelmassa määritellyllä tavalla välittömästi saatuaan tiedon työntekijän käyttöoikeuden tarpeen päättymisestä, kuitenkin viimeistään samana päivänä, jolloin tarve päättyy.

4.5 Asiakaspalautteen kerääminen

Kunnalla on oikeus toteuttaa asiakaspalautekyselyitä palveluseteliasiakkaille.

Kunta voi velvoittaa palveluntuottajaa keräämään asiakaspalautetta ja toimittamaan asiakaspalautteet kunnalle.

4.6 Tulkkipalveluiden käyttäminen

Varhaiskasvatuslain 15 c §:n mukaisesti lapsella on oikeus saada tuen tarpeen edellyttämiä varhaiskasvatukseen osallistumisen kannalta välttämättömiä tulkitsemispalveluja.

4.7 Osallistuminen valmiussuunnitelman mukaiseen toimintaan

Palvelusetelituottajalle voidaan asettaa myötävaikutusvelvollisuus osallistua kriisitilanteissa voimavarojensa mukaan kunnan valmiussuunnitelman mukaiseen kriisinaikaiseen toimintaan. Mikäli palveluntuottajan edellytetään osallistuvan kriisitilanteissa, tästä tulee tehdä erillinen sopimus. Sopimukset tehdään palveluntuottajakohtaisesti Kajaanissa tarvittaessa.

5 Palvelulle asetettavat edellytykset

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvu, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia.

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan varhaiskasvatustalakeja ja muita varhaiskasvatusta ohjaavia asiakirjoja.

5.1 Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä siihen liittyviä täydentäviä ohjeita ja asiakirjoja.

5.2 Yksikön aukiolo

Palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatusta on saatavana tarvetta vastaavasti ympärivuotisesti, myös esimerkiksi loma-aikoina. Palvelua voidaan järjestää yhteistyössä muiden yksityisten palveluntuottajien kanssa. Palveluseteliasiakkaalla ei ole oikeutta kunnan itse tuottamaan varhaiskasvatukseen.

5.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaiselle lapselle tulee tehdä henkilökohtainen varhaiskasvatustalake 23 §:n mukainen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelma kirjataan Kajaanin varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän lapsikohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeeseen. Suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin. Tehostettua tai erityistä tukea saavalle lapselle laaditun varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista ja tuen tarvetta arvioidaan ja suunnitelma tarkistetaan vähintään kaksi kertaa vuodessa sekä tarvittaessa useammin.

5.4 Lapsen tarvitsemat tukitoimet

Kun lapsen tuen tarve havaitaan, tuen suunnitleminen ja toteuttaminen aloitetaan heti. Sovitut pedagogiset toimintatavat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai lapsen esiopetuksen ja täydentävän varhaiskasvatuksen suunnitelmaan.

Varhaiskasvatustalake mukaan kunnan tulee tehdä hallintopäätös lapselle annettavasta tuesta viipymättä, mikäli kyseessä on tehostettu tai erityinen tuki. Tuki voidaan toteuttaa korotuksena palveluseteliin tai hakemalla lapsen henkilökohtaisen avustajan palkkakulut määrääjäksi Kajaanin kaupungin varhaiskasvatustalasta (ks. luku 9.3). Päätöksessä on mainittava varhaiskasvatustalake 15 b §:n mukaiset tuen muodot, varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja 15 c §:n mukaiset lapselle annettavat tukipalvelut.

Tuen tarpeen arvioinnin suorittaa varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Varhaiskasvatuslain 15 c § oikeuttaa lapsen saamaan tuen tarpeen vaatiessa tukipalveluita, varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiä avustamispalveluja ja apuvälineitä. Lapsella on tuen tarpeen sitä edellyttäessä oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta, sekä varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiä avustamispalveluja ja apuvälineitä. Palveluntuottaja on pyydettyessä velvollinen raportoimaan kunnalle ja huoltajille, miten palvelusetelin korotus on kohdennettu ja tukitoimenpiteet toteutettu.

Palvelusetelin mahdollinen korottaminen tuen lapsikohtaisesta hallintopäätöksestä johtuen määritellään sääntökirjassa. Perusteena voivat olla mm. lisähenkilöstön palkkaaminen, ryhmäkoon pienentäminen, erityisopettajan tai muiden asiantuntijapalveluiden ostaminen tai apuvälineiden hankinta.

Palvelusetelin korottaminen tuen perusteella on kirjattu sääntökirjan lukuun 9. Palveluntuottajan tulee ottaa tarvittaessa käyttöön yksilöllisiä opetus- ja apuvälineitä sekä puhetta tukevia ja/tai korvaavia kommunikaatiovälineitä. Palveluntuottajan tulee huolehtia lapsen tarvitsemista hoitotoimenpiteistä/lääkehoidosta lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

5.5 Toimitilat ja varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Varhaiskasvatuksen ryhmien muodostaminen sekä tilojen suunnittelu ja käyttö tulee järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetty tavoitteet voidaan saavuttaa.

5.6 Ateriat

Tarjottavan ruoan tulee olla terveellistä ja sitä tulee olla riittävästi. Ruoan laadussa tulee ottaa huomioon eri-ikäisten lasten tarpeet.

Toiminnassa tulee noudattaa elintarvikelain (23/2006) määräyksiä omavalvonnasta ja elintarvikehygieenisestä osaamisesta.

5.7 Muut tukipalvelut

Palveluntuottaja vastaa toimintayksikkönsä tukipalveluiden laadusta (siivous, ruokapalvelu, turvallisuus ja kiinteistöhuolto) ja toimintavälineiden asianmukaisesta kunnosta. Pyydettyessä palveluntuottajan on toimitettava asiakirjat edellä mainituista palvelun laatuun vaikuttavista seikoista.

5.8 Turvallisuus

Turvallisuudesta tulee huolehtia lakien, säädösten ja suositusten tarkoittamalla tavalla. Kunnan varhaiskasvatuspalvelulle erikseen määrittelemät vaatimukset tulee ottaa huomioon.

6 Henkilöstölle asetettavat vaatimukset

6.1 Henkilöstön mitoitus, rakenne ja kelpoisuus

Palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslaissa säädettyä, eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa voi olla lasten tarpeet ja varhaiskasvatuksen tavoitteet huomioiden myös muuta henkilöstöä. Henkilöstön mitoituksessa, rakenteessa ja kelpoisuudessa noudatetaan varhaiskasvatuslain (L540/2018) ja asetuksen (A 753/2018) määräyksiä.

Päiväkodissa tulee olla toiminnasta vastaava päiväkodin johtaja. Ryhmäperhepäiväkodilla tulee olla vastuhenkilö.

Vuokratyövoimaa käytettäessä tulee ottaa huomioon henkilöstön pysyvyys ja kelpoisuus.

Palveluntuottaja vastaa henkilöstönsä rikostaustan selvittämisestä ja pitää luetteloa tekemistään selvityksistä.

Palveluntuottajan käytössä tulee tarvittaessa olla erityisopettajan palveluita. Palvelun voi tuottaa järjestäjä tai palveluntuottaja voi ostaa palvelun. Kajaanissa palveluntuottajat saavat varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut käyttöönsä kunnan puolesta ilman lisämaksua.

6.2 Henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus

Palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen.

7 Palveluntuottajaksi hakeutuminen ja palveluntuottajan hyväksyminen

Palvelusetelituottajaksi hyväksytään palveluntuottajat, jotka täyttävät sääntökirjassa palveluntuottajalle esitetyt edellytykset. Kunnan tulee ottaa palveluntuottajan valintaa koskeva asia käsittelyyn viimeistään yhden kuukauden kuluessa palveluntuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palveluntuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

Kunta ylläpitää rekisteriä alueellaan toimivista perhepäivähoitajista ja ryhmäperhepäivähoitokodeista. Hyväksytyjen palveluntuottajien tiedot (yrityksen yhteystiedot ja hintatiedot) julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintihakemukset ja ilmoitusasiat hoidetaan sähköisesti Soteri-asioinnin kautta. Palveluntuottaja- ja toimipaikkatiedot tallennetaan Soteri-rekisteriin.

1. Oikeus harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa

Yksityistä päiväkotitoimintaa saa harjoittaa vain palveluntuottaja, jota ja jonka toimipaikkoja koskevat tiedot on tallennettu 46 §:ssä tarkoitettuun Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään palveluntuottajien rekisteriin.

Edellä 1 momentista poiketen uusi palveluntuottaja saa aloittaa toimintansa, kun palveluntuottajan on katsottu täyttävän 43 a §:ssä tarkoitetut yleiset edellytykset, sen toimipaikka on tarkastettu 44 b §:ssä säädetyn mukaisesti ja kunta on antanut tarkastuskertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta, eikä tarkastuksessa ole havaittu puutteita. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 44)

2. Sähköinen asiointi Soterin kautta

Rekisteröintihakemukset ja muutositmoitukset tehdään sähköisesti Soterissa.

<https://lvv.fi/kasvatus-ja-vapaa-aika/yksityisten-paivakotien-luvat>

3. Varda-rekisteröinti

Palveluntuottaja rekisteröidään Vardaan (varhaiskasvatuksen tietovaranto). Rekisteröitymisessä ilmoitetaan pääkäyttäjän tiedot, joiden kautta toimipaikkojen ja henkilöstön tiedot, sekä lapsi- ja huoltajatiedot tallennetaan tietovarantoon.

<https://www.opi.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-tietovaranto-warda>

4. Hyväksyntä palvelusetelituottajaksi / kunnan hyväksyminen

Kun kunta käyttää palveluseteliä varhaiskasvatuksessa, se hyväksyy yksityiset tuottajat / palveluntuottajat. Hyväksymiskriteerit määritellään sääntökirjassa, joka voi sisältää vaatimuksia palvelun laadusta, asiakasmaksuista yms.

5. Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta

Perhepäivähoitoa järjestävän tai tuottavan yksityisen palveluntuottajan on ennen toiminnan aloittamista tai sen olennaista muuttamista tehtävä kirjallinen ilmoitus varhaiskasvatuksesta vastaavalle kunnan monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan.

6. Oikaisupäätös

Palveluntuottajan tai toimipaikan hyväksymistä tai hyväksymisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kuntalain (410/2015) 16 luvun 50 mukaisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta mainitun lain 16 luvun mukaisella kunnallisvalituksella.

8 Asiakkaan asema

Palveluntuottaja huolehtii asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumisesta ja kunnioittamisesta, oikeudenmukaisuudesta ja hyvästä kohtelusta sekä yksilöllisyyden ja turvallisuuden takaamisesta.

Kunta selvittää lapsen vanhemmille tai huoltajalle palveluseteliä myönnettäessä asiakkaan aseman, palvelusetelin arvon, palveluntuottajien hinnat ja omavastuuosuuden määräytymisen perusteet sekä omavastuuosuuden arvioidun suuruuden. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunta järjestää asiakkaan palvelut muulla tavoin. Lapsi ei voi käyttää samanaikaisesti varhaiskasvatuksen palveluseteliä ja olla kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Kunta ei peri palveluseteliasiakkailta asiakasmaksua. Palveluntuottaja perii asiakkaalta omavastuuosuuden. Palvelusetelin omavastuuosuutta ei tarkisteta takautuvasti. Lisäksi palveluntuottaja voi periä korvausta asiakkaalle vapaaehtoisista lisäpalveluista, jotka eivät sisälly varhaiskasvatuksen peruspalveluun eli varhaiskasvatuslain ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaiseen toimintaan.

Huoltaja valitsee lapselle varhaiskasvatuksen palveluntuottajan ja solmii palveluntuottajan kanssa sopimuksen. Kunta tekee päätöksen palvelusetelin myöntämisestä kullekin lapselle erikseen. Päätökseen tyytymätön asianosainen voi tehdä siitä oikaisuvaatimuksen sivistyslautakunnalle.

Palvelusetelipalvelu ei oikeuta kotitalousvähennykseen.

Oikeus varhaiskasvatukseen alkaa sen kalenterikuukauden alusta, jona lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä ajalta, jolta lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä ajalta, jolta vanhempainraha maksetaan osittaisena osa-aikatyön vuoksi. (Varhaiskasvatustaki 540 12 §)

Kunta määrittää palvelusetelin irtisanomisajan. Irtisanomisaika määritellään kunnan palvelusetelin sääntökirjassa luvussa 8.1.

Kunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta palvelusetelin myöntämiseen ja arvon määrittämiseen välttämättömiä lapsen varhaiskasvatusta koskevia tietoja ja selvityksiä lapsen huoltajilta, opetustoimen viranomaisilta, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta, muilta varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajilta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiltä. (Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä § 7).

8.1 Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus

Palveluntuottaja tekee huoltajan kanssa palvelusetelilain 6 §:n mukaisen kirjallisen sopimuksen varhaiskasvatustalpalvelusta. Sopimusehtojen tulee olla kuluttajansuojalain mukaiset. Palveluntuottaja toimittaa palvelusopimuksen kopion Kajaanin varhaiskasvatukseen. Palveluseteliä ei myönnetä alle kuukauden mittaiselle ajanjaksolle.

Palvelusetelin voimassaolo päättyy irtisanomisajan puitteissa, kun asiakkaan ja palveluntuottajan välinen palvelusopimus sanotaan irti. Palveluntuottajalla on velvollisuus ilmoittaa Kajaanin varhaiskasvatukseen kirjallisesti valvontasuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatussuhteen päättymisestä tai varhaiskasvatuspaikan perumisesta saman päivän aikana, kun hän on saanut asiakkaalta tiedon varhaiskasvatuksen irtisanomisesta tai varhaiskasvatuspaikan perumisesta. Mikäli irtisanomisesta tai paikan perumisesta ei ole ilmoitettu, palveluntuottaja ei ole oikeutettu palveluseteliin eikä voi periä asiakkaalta palvelusetelin omavastuuosuutta. Irtisanomisajasta sovitaan palvelusopimuksessa niin, että irtisanomisajaksi voidaan sopia enintään yhden kalenterikuukauden päivät irtisanomispäivästä alkaen.

Asiakkaan ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskeva erimielisyys on mahdollista saattaa kuluttajariitalautakunnan tai yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

8.2 Asiakaspalautteen käsittely

Mikäli asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun, palautetta käsitellään ensisijaisesti asiakkaan ja palveluntuottajan kesken. Palveluntuottajan tulee opastaa ja neuvoa huoltajia olemaan yhteydessä palvelusetelin myöntäneeseen tahoon, mikäli huoltajat ja palveluntuottaja eivät pääse yhteisymmärrykseen tilanteen korjaamisesta.

Asiakkaan / huoltajan hallinnollisia oikeusturvakeinoja ovat:

- Toimintayksikön vastaavalle johtajalle tai toimintayksikön vastuuhenkilölle tehtävä muistutus.
- Kantelu sosiaali- ja terveystalpalveluita valvovalle viranomaiselle, joita ovat kunnan ja Lupa- ja valvontaviraston nimeämät henkilöt.

8.3 Markkinointi

Palveluntuottajan palvelusetelipalveluun kohdistuvan markkinoinnin on oltava asiallista, luotettavaa ja hyvän tavan mukaista. Markkinointi ei saa sisältää muihin palveluntuottajiin (julkisiin tai yksityisiin) kohdistuvia väitteitä, vertailua tai arvostelua. Palveluntuottajan velvollisuus on aina selvittää ja varmistaa, että asiakas ymmärtää, mitkä palvelut sisältyvät palveluseteliin ja mitkä ovat mahdollisia vapaaehtoisia lisäpalveluita.

9 Palvelusetelin arvo

Lain mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kunta määrittää palvelusetelin enimmäisarvon. Kunta määrittää lisäksi omavastuuosuuden määräytymisen perusteet. Palveluntuottaja määrittää palvelun hinnan.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 37 §:n mukaan arvonlisäveroa ei suoriteta varhaiskasvatuksen palvelusetelistä. Palveluntuottajan tulee selvittää erikseen arvonlisäverotus niistä lisäpalveluista, jotka eivät kuulu varhaiskasvatuslain piiriin.

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

Palvelusetelin laskennallisesta arvosta kertoimien avulla määritetyt arvot pyöristetään ylöspäin seuraavaan tasaeuroon.

9.1 Palvelusetelin enimmäisarvon määrittäminen

Kajaanissa sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatuksen palvelusetelin enimmäisarvon. Enimmäisarvo määritellään yli kolmevuotiaan kokoaikaisen palvelun osalta. Tätä perushintaa voidaan muuntaa eri palveluille lasketuilla kertoimilla.

Kunta tarkistaa palvelusetelin arvon sekä eri kertoimet tarvittaessa. Yleensä ajankohta uuden arvon käyttöönotolle on toimintakauden alusta (elokuu) tai toimintavuoden alusta (tammikuu). Palvelusetelin arvon ohjeellisenä tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin ja elinkustannusindeksin yhdistettyä indeksiä. Indeksi muodostuu sosiaalipalveluiden ansiotasosta (vaikutus 70 %) ja elinkustannusindeksistä (vaikutus 30 %). Laskennassa käytetään viimeisimpiä käytössä olevia tilastokeskuksen indeksejä.

Muut palvelusetelin perusarvot päiväkotitoiminnassa määritellään palvelusetelin arvosta kertoimien avulla

- alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 108 h/kk tai enemmän, kerroin 1,75, josta arvosta
 - alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 85 – 107 h/kk, kerroin 0,7
 - alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 0 – 84 h/kk, kerroin 0,6
- yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 108 h/kk tai enemmän, kerroin 1,0, josta arvosta
 - yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 85 – 107 h/kk, kerroin 0,7
 - yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 0 – 84 h/kk, kerroin 0,6
- esiopetuksen lisäksi tarvittava täydentävä varhaiskasvatus, kerroin 0,4 (esiopetus 4h/päivä)

hankitaan esiopetuksen järjestämispaikoiksi hyväksytyistä päiväkodeista ostopalveluna, ei palvelusetelillä)

Muut palvelusetelin perusarvot perhepäivähoidossa määritellään palvelusetelin arvosta kertomien avulla

- alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 108 h/kk tai enemmän, kerroin 1,1, josta arvosta
 - alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 85 – 107 h/kk, kerroin 0,7
 - alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 0 – 84 h/kk, kerroin 0,6
- yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 108 h/kk tai enemmän, kerroin 1,0, josta arvosta
 - yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 85 – 107 h/kk, kerroin 0,7
 - yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve 0 – 84 h/kk, kerroin 0,6

Mikäli varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaan tehdään muutoksia, palveluntuottajia tiedotetaan ja osallistetaan asian vaatimalla tavalla. Keskustelu palvelusetelin sääntökirjan muutoksiin liittyvistä asioista voidaan käydä myös palveluntuottajien aloitteesta.

9.2 Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palveluseteli

Palvelusetelilainsäädäntö ei koske perusopetuslain mukaista esiopetusta, vaikka se järjestettäisiinkin päiväkodissa. Esiopetukseen liittyvästä varhaiskasvatuksesta maksetaan kulloinkin voimassa olevan päätöksen mukaista palvelusetelin arvoa. Kunta päättää esiopetuksen alkamis- ja päättymispäivämääristä vuosittain. Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle esiopetuksen alkamis- ja päättymispäivien väliseltä ajalta.

9.3 Korotettu palveluseteli

Kun lapsen tuesta tehdään varhaiskasvatuslain mukainen hallintopäätös, arvioidaan samalla tuen edellyttämät resurssit. Palvelusetelin arvoa voidaan korottaa hallintopäätöksen mukaisesti kertomilla.

Korotetun palvelusetelin saamisen edellytyksenä on, että varhaiskasvatusyksikkö sitoutuu toteuttamaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut pedagogiset toimintatavat ja tukitoimet. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi lisähenkilöstön palkkaaminen, ryhmäkoon pienentäminen tai lapsen tarvitseman pedagogisen tuen edellyttämien välineiden ja materiaalien hankinta. Korotus myönnetään viranhaltijapäätöksellä tuen hallintopäätöksen yhteydessä erityisvarhaiskasvatuksen tuen prosessin mukaisesti. Prosessi on yhtenevä kunnallisen varhaiskasvatuksen toimintamallin kanssa.

Palveluntuottaja voi tehdä esityksen korotuskertoimesta myös silloin, kun varhaiskasvatuksessa on suomen kieltä taitamaton lapsi ja huoltajat tai lapsella on erityisruokavaliota ja kustannuksiltaan merkittävä ruoka-aine allergia, joka koskee vain yksityistä perhepäivähoitoa. Vastaava varhaiskasvatuksen viranhaltija tekee hallintopäätöksen kertomien korotuksesta, joka myönnetään enintään kuudeksi kuukaudeksi tai kuluvan toimikauden loppuun saakka.

Palvelusetelin korotus voidaan keskeyttää ja tarvittaessa periä takaisin palveluntuottajalta, jos lapsen yhtäjaksoinen poissaolo on jatkunut muusta kuin huoltajan vuosilomasta johtuen yli 30 kalenteripäivää.

Viranhaltija käsittelee palveluntuottajan esityksen korotetusta palvelusetelistä esityksen saapumispäivän mukaisessa aikataulussa. Päätös korotetusta palvelusetelistä tulee voimaan lapsen tuen hallintopäätöksestä tai esityksen vastaanottamispäivästä lukien aikaisintaan seuraavan kuukauden

ensimmäisestä päivästä alkaen. Mikäli tukea tarvitsevan lapsen varhaiskasvatussyksikkö muuttuu ja lapselle on aiemmassa yksikössä myönnetty korotettu palveluseteli, korotus jatkuu uudessa varhaiskasvatussyksikössä yhden kuukauden ajan.

Palvelusetelin korotukset lasketaan peruspalvelun lisäksi kertoimilla

- Yleisen tuen tukipalvelut 1,1
- Tehostettu tuki 2
- Erityinen tuki 3
- suomen kieltä taitamaton lapsi + huoltajat 1,5
- ruoka-aine allergia, joka edellyttää erityisruokavaliota ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia 1,1 (koskee vain yksityistä perheperhepäivähoitoa ja edellyttää lääkärintodistuksen)

Mikäli lapsella on sellainen sairaus, vamma tai toimintakyvyn rajoite, joka edellyttää hänelle henkilökohtaista avustajaa, on yksityisen päiväkotitoimijan mahdollista hakea lapsen avustajan palkkakulut määräajaksi Kajaanin kaupungin varhaiskasvatukselta. Tällöin lapsikohtaista palveluseteliä ei koroteta erityisvarhaiskasvatuksen kertoimella 2 tai 3, tukipalveluiden osalta kertoimen arviointi voidaan edelleen tehdä lapsikohtaisesti (esim. tulkkauspalveluiden tarve).

9.4. Lapsikohtaisen palvelusetelin arvon määrittäminen

Kunta päättää erikseen kunkin lapsen palvelusetelistä sääntökirjan pohjalta.

Tulosidonnaisen palvelusetelin maksettava euromäärä saadaan vähentämällä kunnan hyväksymästä palvelusetelin enimmäisarvosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) suuruinen asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta. Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, kun lapsi on asiakassuhteessa palveluntuottajaan.

Asiakassuhde ja oikeus palveluseteliin säilyvät vanhempainvapaan edellyttäen, että asiakassuhde jatkuu välittömästi vanhempainvapaan jälkeen samassa varhaiskasvatuspaikassa. Palveluntuottaja ei voi periä perheen omavastuusuutta vanhempainvapaan ajalta.

Palvelusetelin maksaminen alkaa aikaisintaan siitä päivästä lukien, jolloin lapsi tosiasiallisesti aloittaa varhaiskasvatuksen palveluntuottajan toiminnassa. Aloittamisella tarkoitetaan lapsen ensimmäistä tosiasiallista varhaiskasvatuspäivää tutustumisjakson jälkeen.

Lapsen yhtäjaksoisen poissaolon aikana palvelusetelin voimassaolo jatkuu normaalitilanteessa enintään 60 kalenteripäivää. Määräaikaa laskettaessa poissaolon ei katsota katkenneen yksittäisten tai satunnaisten läsnäolopäivien perusteella tilanteissa, joissa varhaiskasvatuksen käyttö on kokonaisuutena arvioiden erittäin vähäistä. Ajalla 1.6.–31.7. tapahtuvaa poissaoloa ei oteta huomioon 60 kalenteripäivän määräaikaa laskettaessa.

Jos varhaiskasvatuksen käyttö on toistuvasti erittäin vähäistä eikä huoltaja esitä hyväksyttävää perustetta tai osoita palvelulle todellista tarvetta, palvelusetelin myöntäjällä on oikeus arvioida palvelusetelin jatkumisen edellytykset tapauskohtaisesti sekä tarvittaessa rajata palvelusetelin voimassaoloa tai päättää palveluseteli.

Poikkeustilanteita koskevat voimassaolosäännökset on kuvattu kohdassa 14.3 Poikkeustilanteet.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri kunnissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, palvelusetelin suuruus määräytyy sen vanhemman tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, palvelusetelin suuruus on määriteltävä erikseen molemmissa kunnissa.

Kunta ei voi periä asiakasmaksua vanhempainrahajakson ajalta. Huoltajilla on oikeus säilyttää lapsellaan sama varhaiskasvatuspaikka enintään 13 viikon vanhempainrahajaksosta johtuvan poissaolon ajan. Laissa ei puhuta siitä, voiko yksityinen palveluntuottaja periä omavastuuosuutta, mutta perheiden tasa-arvoisen kohtelun vuoksi Kajaanin kaupunki edellyttää myös palveluntuottajilta omavastuuosuuden perimättä jättämistä vanhempainrahajakson ajalta.

10 Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus

Palveluntuottajalle maksettava korvaus muodostuu toteutuneiden palvelutapahtumien mukaisesti. Korvaus suoritetaan kuukausittain sähköisen järjestelmän kautta siten, että joka kuukausi maksetaan edellisen kuukauden toteutuneiden palvelutapahtumien mukainen korvaus. Palveluntuottajan sähköisen järjestelmän pääkäyttäjä tai hänen esteellisenä ollessa rinnakkaispääkäyttäjä on aina vastuussa tietojen oikeellisuudesta.

Palveluntuottajan tulee kirjata toteutuneet palvelutapahtumat (lasten poissaolotiedot) kunnan osoittamaan varhaiskasvatuksen järjestelmään jokaisen lapsen osalta. Kirjaukset tulee tehdä viikoittain siten, että edellisen viikon tiedot ovat kirjattuna kuluvan viikon maanantaihin mennessä. Kuukauden vaihtuessa koko edellisen kuukauden tapahtumat tulee olla kirjattuina kuun loppuun mennessä. Mikäli koko kuukauden kirjaus myöhästyy tästä, palveluntuottaja saa ao. kuukauden palveluja koskevan maksun kunnalta kuukauden viiveellä.

11 Palvelun hinnan muuttaminen

Palvelun hinnalla tarkoitetaan kuukausihintaa, jonka palveluntuottaja on ilmoittanut palvelun hinnaksi. Palveluntuottajan ilmoittama hinta voi olla sama kuin palvelusetelin arvo, mutta se voi olla myös suurempi tai pienempi kuin palvelusetelin arvo.

Palveluntuottaja voi muuttaa ilmoittamiaan palvelusetelipalveluiden hintoja enintään kaksi kertaa kalenterivuoden aikana siten, että muutokset astuvat voimaan esimerkiksi 1. tammikuuta ja 1. elokuuta kunakin vuonna. Palveluntuottajan velvollisuutena on tiedottaa asiakkaita muutoksista.

Yksityisen päiväkodin tulee julkaista palvelujen hinnat ajantasaisesti yleisessä tietoverkossa asiakkaiden helposti saataville esimerkiksi omilla verkkosivuilla. Päiväkotitoiminta vastaa itse siitä, että hinnat ovat ajantasaiset ja oikein. Yksityinen perhepäivähoitaja lähettää ajantasaisen hinnaston Kajaanin varhaiskasvatukseen aina hinnastonsa muuttuessa.

12 Valvonta

Kunta on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palveluntuottajien tuottamien palvelujen tasoa sekä asiakkaiden kohtelua palveluissa. Hyväksymiselle asetettujen edellytysten täyttymistä ja palvelun laatua sekä asiakastyytyväisyyttä voidaan seurata asiakastyytyväisyyskyselyillä ja mahdollisilla tarkastuskäynneillä. Palveluntuottaja sitoutuu osallistumaan Kajaanin kaupungin asiakastyytyväisyys- ja laadunarviointikyselyihin. Valvontaviranomaisella on oikeus tarkastaa palvelusetelituottajien tietoja ja tehdä suunniteltuja sekä ennalta ilmoittamattomia valvontakäyntejä. Palveluntuottaja on veloitettu tekemään yhteistyötä valvontaviranomaisten kanssa sekä luovuttamaan viranomaiselle valvonnan kannalta keskeiset asiakirjat.

Kunta ja palveluntuottaja nimeävät vastuuhenkilöt, jotka seuraavat sääntökirjan toteuttamista ja toimivat yhteyshenkilöinä.

Palveluntuottajan tulee nimetä toimipaikkakohtainen vastuuhenkilö, jonka tulee olla tavoitettavissa virka-aikana. Palvelusetelin myöntäjän edustajan tulee voida tavoittaa vastuuhenkilö tai tämän sijainen pääsääntöisesti saman työpäivän aikana tai viimeistään seuraavan arkipäivän kuluessa. Palveluntuottajan tulee huolehtia, että myös henkilöstöllä on selkeät toimintatavat viranomaisyhteydenottoihin vastaamiseksi.

13 Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen ja poistaminen palvelusetelituottajien luettelosta

Mikäli palveluntuottaja toimii sääntökirjan vastaisesti tai palveluntuottajan toiminnassa ilmenee muita epäkohtia, kunta pyytää kirjallisesti palveluntuottajalta selvitystä asiasta. Palveluntuottajan tulee tehdä kunnan osoittamat korjaukset ilmoitetussa määräajassa ja todentaa epäkohtien korjaaminen. Kunta voi lisäksi antaa palveluntuottajalle kirjallisen huomautuksen heti vakavan epäkohdan ilmetessä.

Palveluntuottajan hyväksyminen voidaan peruuttaa välittömästi, mikäli palveluntuottaja olennaisesti rikkoo palvelusetelitoiminnan ehtoja.

Kunta voi peruuttaa palveluntuottajan hyväksymisen, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palveluntuottaja itse pyytää hyväksymisen peruuttamista. Lisäksi kunta voi peruuttaa palveluntuottajan hyväksymisen, mikäli tuottajalla ei ole ollut toimintaa kunnassa viimeisten kuuden kuukauden aikana.

Mikäli palveluntuottaja haluaa lopettaa palvelusetelipalvelun tuottamisen, palveluntuottajan tulee tehdä ilmoitus palvelusetelitoiminnan päättymisestä kolme kuukautta ennen toiminnan päättymistä.

Palveluntuottajalla ei ole oikeutta siirtää asiakkaita kolmannelle osapuolelle ilman kunnan suostumusta.

Kunnalla on oikeus peruuttaa palveluntuottajaksi hyväksyminen kuuden kuukauden irtisanomisajalla, jos kunta päättää luopua palvelusetelin käytöstä tai muuttaa palvelusetelin käytölle asetettuja ehtoja niin, että palveluntuottaja enää täytää uusia ehtoja.

14 Erityisehdot

14.1 Palveluntuottajan taloudellinen tilanne

Mikäli palveluntuottajan taloudellinen tilanne heikkenee siten, että se saattaa muodostaa riskin toiminnan jatkumiselle, palveluntuottajan tulee raportoida järjestäjälle viipymättä. Palveluntuottajan tulee lisäksi toimittaa tilikauden päätyttyä järjestäjälle tilinpäätöstiedot. Yksityisten päiväkotien ei tarvitse toimittaa Kajaanin kaupungille tilinpäätöstietoja erikseen, koska kaupungilla on käytössä Luotettava kumppani - palvelu. Läpinäkyvyyden vuoksi on suositeltavaa, että taloutta voidaan seurata toimipiste- tai kuntatasoisesti.

14.2 Sanktiot

Mikäli palveluntuottaja ei noudata sääntökirjan määräyksiä, järjestäjällä on oikeus leikata palvelusetelien maksatusta monijäsenen toimielimen erikseen päättämällä tavalla. Tällöin palveluntuottajaa kuullaan ennen ratkaisua.

14.3 Poikkeustilanteet

Poikkeustilanteella tarkoitetaan ennakoimatonta ja vaikutuksiltaan merkittävää tilannetta, joka estää tai olennaisesti vaikeuttaa palvelun tuottamista. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi luonnonmullistukset, laajat sähkökatkokset, pandemia, sota, lakko, viranomaisten rajoitukset tai muut vastaavat force majeure -tilanteet.

Poikkeustilanteen ilmetessä:

- **Järjestäjällä on oikeus muuttaa sääntökirjaa välittömästi** tilanteen edellyttämällä tavalla. Muutoksista päättää erikseen monijäseninen toimielin. Palveluntuottajia kuullaan ennen ratkaisun tekemistä.
- **Palveluseteli säilyy voimassa 60 kalenteripäivän ajan** poikkeustilanteen alkamisesta. Tämän jälkeen palvelusetelin arvo laskee 50 prosenttiin niiltä osin, kuin lapsella on edelleen asiakassuhde palveluntuottajaan eikä palvelua voida tosiasiallisesti tuottaa.
- **Yksityiset päiväkodit noudattavat kunnan valmiussuunnitelmaa.** Kunnan tulee varmistaa, että valmiussuunnitelman oleelliset osat ovat yksityisten palveluntuottajien tiedossa.

15 Lisätiedot ja -ehdot

15.1 Ilmoitusvelvollisuus

Henkilöstön tulee olla tietoinen, että palveluntuottajan kaikilla työntekijöillä on lastensuojelulain (414/2007) 25 § 1 momentin mukainen ilmoitusvelvollisuus kunnan sosiaaliviranomaisille, mikäli he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttävät lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Varhaiskasvatustilain (57 a § ja 57 b §) perusteella varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on

ilmoitusvelvollisuus, jos he huomaavat työssään epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan, joka koskee lapsen varhaiskasvatuksen toteutumista. Ilmoitusvelvollisuus koskee julkista ja yksityistä varhaiskasvatusta sekä päiväkodissa järjestettävää esiopetusta.

15.2 Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda)

Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda) kokoaa varhaiskasvatuksen kansallisessa suunnittelu- ja ohjaustyössä tarvittavat tiedot yhteen paikkaan. Vardaan kerätään tietoja varhaiskasvatuksen toimijoista, varhaiskasvatuksen toimipaikoista, varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Tietoja hyödynnetään mm. viranomaisten toiminnassa. Vardan ylläpidosta vastaa Opetushallitus ja ohjauksesta opetus- ja kulttuuriministeriö. Tietojen tallentamisesta Vardaan määrätään varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

Varhaiskasvatuslain mukaan yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja (yksityiset päiväkodit, yksityiset ryhmäperhepäivähoitokodit ja yksityiset perhepäivähoitajat) tallentavat varhaiskasvatuksen tietovarantoon (Varda) vaadittavat tiedot.

16 Esiopetuksen tuottaminen palvelusetelin yhteydessä

Kunta järjestää perusopetuslain mukaista esiopetusta kunnassa asuville lapsille oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Kunta voi ostaa esiopetuksen yksityiseltä palveluntuottajalta ostopalveluna, jonka hinnan kunta päättää. Tätä täydentävä palvelu voidaan hankkia palvelusetelillä tämän sääntökirjan mukaisesti. Esiopetusta ei voida rahoittaa palvelusetelillä.

Esiopetuksen osalta palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan perusopetuslakia, kunnan Opetushallituksen määräyksen mukaisesti laatimaa paikallista esiopetuksen opetussuunnitelmaa sekä muita esiopetusta ohjaavia asiakirjoja.

Päiväkodeissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain säädöksiä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Kelpoisuudesta säädetään asetuksella (A 986/1998).

17 Sääntökirjan muuttaminen ja julkisuus

Kunnalla on oikeus tehdä muutoksia sääntökirjaan. Sääntökirjan muuttamisesta päättää sivistyslautakunta. Sääntökirja on julkinen asiakirja, jonka tulee olla jatkuvasti nähtävillä kunnan internet-sivuilla. Kunta ilmoittaa muutoksista palveluntuottajalle välittömästi. Palveluntuottaja sitoutuu automaattisesti noudattamaan sääntökirjaa. Sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

18 Tämän sääntökirjan tekstit

Tämän sääntökirjan tekstit kuuluvat tekijänoikeuden piiriin eivätkä ole miltään osin lainattavissa tai kopioitavissa ilman tekijän lupaa.

Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025) on tullut voimaan 1. päivänä tammikuuta 2026. Tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva varhaiskasvatuksen palveluseteli on saatettava palvelusetelin myöntäneen kunnan toimesta tämän lain mukaiseksi viimeistään 31 päivänä heinäkuuta

2026.

Liitteet

Lainsäädäntö ja ohjaavat asiakirjat

[Varhaiskasvatustlaki \(540/2018\)](#)

[Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta \(753/2018\)](#)

[Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä \(1048/2025\)](#)

[Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenetelmästä \(772/2018\)](#)

[Laki julkisista hankinnoista \(348/2007, 53 – 54 §\)](#)

[Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta \(1128/1996\)](#)

[Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä \(504/2002\)](#)

[Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista \(1503/2016\)](#)

[Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta](#)

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista \(734/1992\)](#)

[Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta \(621/1999\)](#)

[Lastensuojelulaki \(417/2007\)](#)

[Sosiaalihuoltolaki \(1301/2014\)](#)

[Kuluttajansuojalaki \(38/1978\)](#)

[EU:n yleinen tietosuoja-asetus \(679/2016\)](#)

[Tietosuojalaki \(1050/2018\)](#)

[Hallintolaki \(434/2003\)](#)

[Arkistolaki \(831/1994\)](#)

[Kansallisarkiston arkistointiohje](#)

[Laki sähköisen viestinnän palveluista \(917/2014\)](#)

[Työsopimuslaki \(55/2001\)](#)

[Laki yksityisyyden suojasta työelämässä \(759/2004\)](#)

[Varhaiskasvatuksen tietovarantoa Vardaa koskevaa tietoa](#)